

Ribalta

Ribalta

Quaderns d'aplicació didàctica i investigació ■■■■

16 IES Francesc Ribalta
Castelló de la Plana
Desembre 2009

Consell de Redacció: Dolores Martí
Francesc Mallasén
Francisco Mezquita
Imma Albalate
Joan Peraire
Elena Sanchís
María José Ortiz
Marta Tirado
Mercedes Ibáñez
Vicente Abril

Edita: IES Francesc Ribalta
Avinguda del Rei En Jaume, 35 · 12003
Castelló de la Plana
<http://www.iesribalta.net/revista>
revista@iesribalta.net
Disseny de la portada: María José Ortiz

ISBN: 978-84-692-8275-5

Dipòsit legal: CS-24-1994

Imprimeix: Gràficas Cremor

A Fernando Úbeda, *in memoriam*

Índex

- 9 Presentació
- 11 Mis profesores de bachillerato en el IES Francisco Ribalta • Jesús Lahera Claramonte
- 23 Francisco Tàrrega: un guitarrista imprescindible • Marta Tirado
- 37 La Unión Europea ante la crisis • Francisca Marco Torres
- 47 Introducció per a l'estudi de la democràcia • Francisco Mezquita Broch i Pascual Mezquita Broch
- 81 El cuarto centenario de la expulsión de los moriscos • Carmen Díaz de Rábago Hernández
- 87 La construcción iconográfica franquista: retrato de un tirano • Elena Seder Gallego
- 99 Dir el sentit: una aproximació a la sociologia de Lluís V. Aracil • Josep J. Conill
- 145 Introducción del cómic en el aula como elemento literario • Raquel Morillo Ortiz
- 151 Les plantes i la respiració: una gran errada conceptual • Ferran Aparici Monfort
- 159 Células Madre • José Luís Rodríguez
- 169 Dolor de espalda o mochila: ¿hábitos saludables o actividad física? • José Gregorio Bollado Esteban y Roberto Beltrán Navarro.
- 179 Crítiques
 - Gran Torino* • Melquíades Cutanda
 - El factor humano* • Mercedes Ibáñez
- 183 Recursos diàctics: *A propòsit de Tàrrega* • Marta Tirado
- 187 Llibres i revistes • Mercedes Ibáñez
- 193 Normes per a la presentació d'originals

Ribalta, núm. 16

Un any més, tot i les dificultats econòmiques que hem hagut de superar per treure aquest número 16, arribem, puntuals, a la cita de desembre. En moments de crisi com el que estem vivint actualment, les iniciatives i les activitats de caràcter cultural són les primeres a patir-ne les conseqüències i les primeres que han de recórrer a la imaginació per trobar recursos que els permeten de sobreviure. Els propers mesos, si volem garantir la continuïtat del projecte, haurem de fer tots plegats —el consell de redacció, l'equip directiu i els amics i lectors ocasionals— un esforç addicional per superar els obstacles que ara mateix dibuixen un panorama no gaire esperançador.

Des del primer moment sabíem que, malgrat els esforços dels col·laboradors i de les persones que ens hem implicat amb la iniciativa des de l'equip de redacció, i malgrat el suport de l'equip directiu, la publicació anual de dos números de la revista superava de llarg les possibilitats econòmiques del centre, que, com tots els centres d'ensenyament públic, té dificultats per arribar a cobrir les despeses ordinàries de funcionament. Era, per tant, necessari recórrer als col·laboradors externs, que fins ara no ens han deixat sols. Tant la Fundació San Isidro, de Caixa Rural Castelló, com la Fundació Dávalos-Fletcher o l'associació Amics del Ribalta, han aportat recursos imprescindibles perquè la revista veiés la llum puntualment durant els darrers tres anys. Els ho volem agrair públicament i esperem que continuen col·laborant amb nosaltres en els propers números.

Aquest número 16 torna a ser, després del monogràfic sobre Darwin i la teoria de l'evolució, un exemple de pluralitat, que acull un ample ventall de treballs de recerca. Després del personalíssim exercici de record de Jesús Lahera, que aporta els retalls de les seves vivències al Ribalta de fa seixanta anys, presentem un treball de Marta Tirado sobre Francesc Tàrrega, un guitarrista imprescindible, com diu l'autora, que va morir ara fa cent anys. Per completar el nostre modest homenatge, la mateixa autora ha preparat un recull de recursos didàctics sobre el músic que oferim en la part final de la revista.

Els quatre treballs següents són articles de l'àmbit de les ciències socials i les humanitats. Francisca Marco ens ofereix unes reflexions sobre les expectatives de la Unió Europea davant de la crisi econòmica en uns moments, com déiem abans, particularment difícils. Francesc i Pasqual Mezquita presenten un complet treball, amb textos i exercicis per a l'aula, per tal d'introduir els estudiants en el coneixement

dels mecanismes de la democràcia des d'una perspectiva històrica. A continuació, Carmen Díaz de Rábago presenta un treball sobre l'expulsió dels moriscos i Elena Seder tanca aquest segon bloc amb un atractiu article sobre la construcció iconogràfica de la imatge de Franco.

El tercer bloc està constituït per dos treballs relacionats amb la comunicació i amb el llenguatge. El primer és la versió original catalana d'una investigació de Josep J. Conill sobre les aportacions a la sociolingüística de Lluís V. Aracil, que ja estava publicat en portugués des del 2004, i el segon, una introducció de Raquel Morillo al llenguatge del còmic com a element literari.

Finalment, el quart i últim bloc, inclou dos treballs de l'àmbit de les ciències naturals i la biologia i una aportació des de l'educació física als hàbits de vida saludables. El primer és un suggerent article de Ferran Aparici que aborda les errades conceptuals sobre les relacions entre les plantes i la respiració, que es mantenen contra les evidències científiques i els coneixements impartits des de l'àmbit educatiu. El segon, una síntesi de José Luis Rodríguez sobre les cèl·lules mare, un tema de rigorosa actualitat, que aquí és abordat des d'un punt de vista divulgatiu. I, finalment, l'article de José Gregorio Bollado i Roberto Beltrán presenta els resultats d'una rigorosa investigació sobre els efectes del pes de les motxiles escolars, que sovint són autèntics sacs de ciment, en el dolor d'esquena i sobre els hàbits saludables i l'educació física.

Com sempre, la part final de la revista és un recull de crítiques i de ressenyes de material d'interès educatiu, que, en aquest cas, vol subratllar la figura de Francesc Tàrraga, un dels músics valencians més internacionals, de qui, com hem dit, recordem enguany el centenari de la mort.

Castelló de la Plana, 15 de desembre de 2009

Consell de Redacció